

Deel 4: Lokale paragraaf

Gemeente Zundert

Deze lokale paragraaf is onderdeel van de Regiovisie jeugdhulp West-Brabant West 2022-2025 en gaat specifiek in op de Zundertse situatie en de ontwikkelingen daarin.

Wat betekent de regiovisie voor onze gemeente?

Aansluitend op het Duisenbergrapport: “onderzoek naar het taakveld jeugd volgens de Duisbergmethode maart 2020”, is in deze regiovisie een lokale paragraaf opgenomen. De bedoeling is om de gemeenteraad beter in positie te brengen gelet op hun controlerende en kaderstellende rol bij de uitvoering van de Jeugdwet. De kaderstellende taak van de gemeenteraad komt tot uiting in de vaststelling van de regiovisie door de gemeenteraad van de gemeente. De controlerende rol zal na vaststelling tot uiting komen in de Planning en Control cyclus (hierna: P&C) en de halfjaarlijkse bestuursrapportage over het sociaal domein.

In de lokale paragraaf komen de volgende onderwerpen aan bod:

Onze lokale toegang tot de Jeugdhulp; het Centrum voor Jeugd en Gezin Etten-Leur en Zundert

Dit onderwerp gaat over de inrichting van onze lokale toegang. Vooral hierin zit tenslotte de ‘couleur locale’. Dit onderwerp omschrijft hoe de huidige situatie is van onze lokale toegang en hoe het zich verhoudt tot het voorliggend veld van onze gemeente. Ook geeft het aan wat de regiovisie voor onze lokale toegang betekent.

Integraliteit in de gemeente Zundert

De integraliteit en verbinding binnen het sociaal domein van onze gemeente komt in dit onderwerp aan bod. Ook dit is veelal ‘couleur locale’ vormgegeven. Wat de regiovisie voor dit onderwerp betekent komt ook aan bod.

Data gestuurd werken in de gemeente Zundert

Dit onderwerp geeft in hoofdlijnen cijfermatig weer hoe de inzet van jeugdhulp op dit moment in onze gemeente verloopt. Wat de regiovisie voor deze manier van werken betekent komt ook aan bod.

1. Onze lokale toegang tot de jeugdhulp

Vraagwijzer Zundert

Sinds 2021 beschikt de gemeente Zundert over De Vraagwijzer Zundert. Dit is de plek voor onze inwoners waar ze vragen kunnen stellen over zorg, opvoeden, opgroeien, welzijn, inkomen en werk. We beschikken daarmee over één toegang tot het sociaal domein. Dit met als doel om de hulp toegankelijker en het overzichtelijker te maken voor onze inwoners en professionals.

Centrum voor Jeugd en Gezin Etten-Leur en Zundert

Sinds 2011 beschikt onze gemeente over het Centrum voor Jeugd en Gezin Etten-Leur en Zundert (hierna: CJG). Dit is de plek voor Zundertse ouders en jeugdigen tot 18 jaar voor hulp en zorg bij opvoeden en opgroeien. Het CJG biedt informatie, advies, gezins- en opvoedhulp en doorverwijzing naar specialistische jeugdhulp door jeugdprofessionals. Deze jeugdprofessionals vormen samen met zes ondersteuners en teamleider Jeugd de lokale toegang. Zoals de naam van de lokale toegang al aangeeft werken we hierin samen met de gemeente Etten-Leur.

Jeugdprofessionals

Samen met de gemeente Etten-Leur beschikken we over jeugdprofessionals die in vier verschillende teams werken:

- Team 0 - 6 jaar: is gespecialiseerd in het jonge kind en sluit aan bij het consultatiebureau, de kinderopvang, voor en vroegschoolse educatie (VVE), jeugdgezondheidszorg 0 - 4 jaar en basisscholen groep 1 en 2;
- Team 6 - 12 jaar: is gespecialiseerd in het basisschool kind en sluit aan bij het (speciaal) basisonderwijs en jeugdgezondheidszorg 4 - 18 jaar;
- Team 12 - 18 jaar: is gespecialiseerd in puberproblematiek en sluit aan bij het (speciaal) voortgezet onderwijs en jongerenwerk.
- Team Complexe Veiligheid Casuïstiek: is gespecialiseerd in veiligheidscasuïstiek en sluit aan bij het Veiligheidsteam.

Extra taken/projecten

Aan de huisartsenteams en scholen in onze gemeente zijn koppels van jeugdprofessionals verbonden. Verder zijn er jeugdprofessionals scheidingsexperts die zowel deel uitmaken van het project 'Samen Scheiden' als de rechtbankverwijzingen (bij vechtscheiding) oppakken.

Bijzonderheden

Jeugdprofessionals werken graag transparant samen met de gezinnen. Ze worden hierin ondersteund door 'Overmij'. Dit is een digitaal cliëntportaal waarmee gezinnen inzicht hebben in hun eigen dossier en zelf aantekeningen en afspraken kunnen maken.

Voorliggend veld

Voor jeugdhulp is het voorliggend veld cruciaal. Met het voorliggend veld worden de algemene voorzieningen van de gemeente bedoeld. Deze voorzieningen gaan vooraf aan de inzet van gespecialiseerde jeugdhulp. Ze leveren hiermee een bijdrage aan het voorkomen van of verminderen van het gebruik van gespecialiseerd jeugdhulp. Ze worden daarom ook wel preventieve voorzieningen genoemd. Denk hierbij aan het GGD West-Brabant, jongerenwerk en activiteiten rondom alcohol en jeugd. De inhoud en omvang van deze voorzieningen verschilt per gemeente. Vanwege de samenwerking met de gemeente Etten-Leur sluit ons aanbod op elkaar aan. Vanuit het CJG worden weerbaarheidstrainingen, trainingen voor kinderen van ouders met een psychisch probleem of verslavingsproblematiek en trainingen voor het verwerken van de echtscheiding van hun ouders aangeboden. De trainingen zijn voor kinderen, jeugdigen en hun ouders.

Omgeving van de jeugdige

Naast het voorliggend veld is voor jeugdhulp ook de directe omgeving van de jeugdige cruciaal, zoals de kinderopvang en scholen. De Zundertse jeugdigen zijn ook veel bij verenigingen te vinden. Dit zijn ook allemaal voorzieningen die kansen bieden voor onze jeugdigen om op een zo normaal mogelijke manier op te kunnen groeien. Daarbij is het ook belangrijk te accepteren dat elk kind verschillend is. Als iets een keer niet gaat hoeft dat niet meteen een 'probleem' te zijn en is het belangrijk dat ouders hun verantwoordelijkheid pakken. Iedereen heeft het weleens lastig. Dit wordt ook wel 'normalisering' genoemd en is een belangrijk uitgangspunt in de regiovisie.

Wat gaan we doen?

Om ervoor te zorgen dat Zundertse jeugdigen veilig en gezond opgroeien, dat hun ouders het ouderschap zo goed mogelijk kunnen oppakken en daarbij zo min mogelijk jeugdhulp nodig hebben gaan we onder andere de volgende stappen zetten.

- De Vraagwijzer en CJG gaan meer sturen op houding en gedrag van jeugdigen en hun ouders wat ze zelf kunnen doen. En daarmee ook meer sturen op de beeldvorming in onze samenleving dat we accepteren dat iedereen verschillend is.
- De jeugdprofessionals moeten voldoende tijd hebben om met de juiste persoonlijke interesse en aandacht het werk te kunnen doen ook al betekent dit dat er mogelijk een wachtlijst ontstaat. Dat stelt hen in staat de juiste inschatting te kunnen maken en onder meer veiligheidsrisico's goed te kunnen beschrijven. Daarmee zorgen we ervoor dat ouders en jeugdigen de zorg en ondersteuning krijgen die het dichtst aansluit bij de achterliggende behoefte.
- Het aanbod van trainingen en activiteiten uit de omgeving van het kind (zoals onderwijs en verenigingen), voorliggend veld (jongerenwerk en trainingen CJG) en jeugdhulpaanbod gaan we nog beter op elkaar laten aanhaken.
- We gaan het effect van de trainingen die we inzetten in het voorliggend veld meten. Daarbij staat de vraag of de trainingen ervoor zorgen dat het gebruik van jeugdhulp vermindert centraal.

2. Integraliteit in de gemeente Zundert: domein-overstijgende samenwerking

Domein-overstijgend verbinden in het sociaal domein is belangrijk. Hiertoe is samenwerking tussen professionals een voorwaarde. Cruciaal bij deze samenwerking is dat alle betrokkenen elkaar met vertrouwen tegemoet treden. Dat betekent een houding en communicatie die passen bij samenwerking om drempels te slechten en buiten de kaders te denken in het belang van onze inwoners.

Domein-overstijgende samenwerking vindt plaats tussen professionals van Wet maatschappelijke ondersteuning, jeugd, passend onderwijs, schuldhulpverlening, participatiewet en veiligheid. Ook de verbinding met de huisartsen, jeugdgezondheidszorg en onderwijs is in de afgelopen jaren verder versterkt.

Naast domein-overstijgend samenwerken is ook het domein-overstijgend signaleren een belangrijke voorwaarde om domein-overstijgend te kunnen verbinden. Dit betekent dat de medewerkers in het sociaal domein een brede focus c.q. breed moeten kunnen signaleren. De jeugdprofessionals hebben bij de intake ook oog voor problemen die buiten hun taakgebied spelen (denk aan verslavingsproblematiek, schuldenproblematiek, maar bijvoorbeeld ook eenzaamheid). De professionals hoeven niet alles zelf op te lossen, maar dienen wel over een netwerk te beschikken om samen met anderen aan de slag te gaan met de problemen.

Lokaal beschikken we al over een aantal instrumenten om domein-overstijgend te kunnen samenwerken en signaleren. Zoals de Vraagwijzer Zundert. Dit is de toegang van het hele sociaal domein waar alle vragen over hulp gesteld kunnen worden. Samen met de inwoner wordt gekeken naar de oplossing in het eigen netwerk of naar een doorverwijzing naar een organisatie. Vraagverheldering speelt hierin een belangrijke rol. Verder beschikken we samen met de gemeente Etten-Leur over een adviseur integrale zorg die in beeld komt wanneer een casus vastloopt. Deze adviseur maakt de casus breed inzichtelijk, voert procesregie en neemt het initiatief voor een multi disciplinair overleg. Daarnaast bewaakt de adviseur de afschaling van de casus naar de reguliere toegangen en is eerste aanspreekpunt voor de huisartsen.

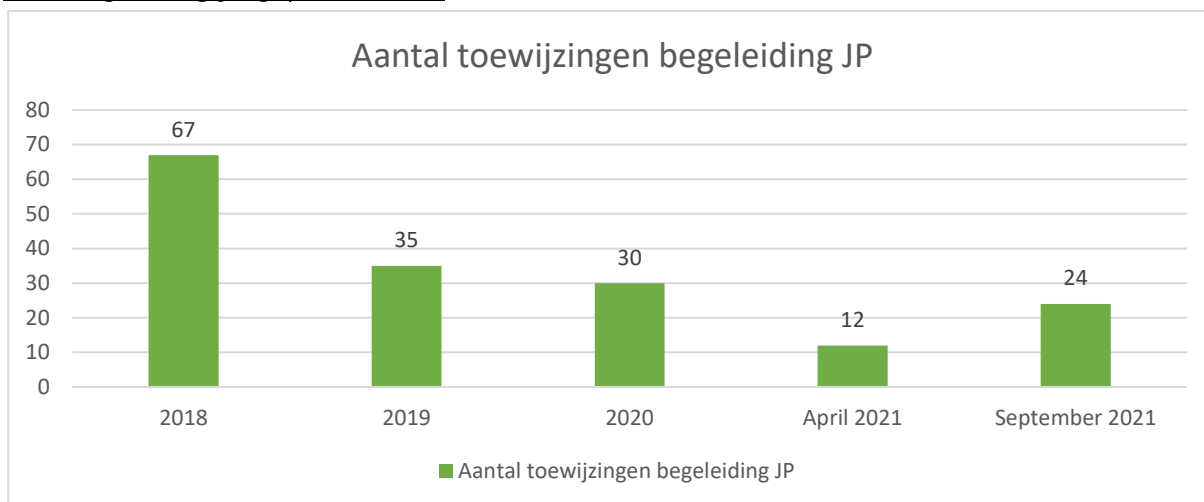
Wat gaan we doen?

Samen met de acht andere gemeenten gaan we bekijken hoe we domein-overstijgend samenwerken en signaleren nog verder kunnen verbeteren en wat hiervoor regionaal geregeld moet worden. Elke gemeente heeft zijn eigen instrumenten die passen bij haar 'couleur locale'. Er zullen bijvoorbeeld afspraken worden gemaakt met Spring (werkgever jeugdprofessionals) over de rol van de jeugdprofessionals. En voor het verder versterken van de verbinding tussen jeugdhulp en onderwijs kunnen bijvoorbeeld de middelen van het Nationaal Programma Onderwijs worden gebruikt. Deze ontvangen de gemeenten en het onderwijs. Daarnaast ontvangen gemeenten extra middelen voor jeugdhulp die ook hiervoor ingezet kunnen worden.

3. Data gestuurd werken

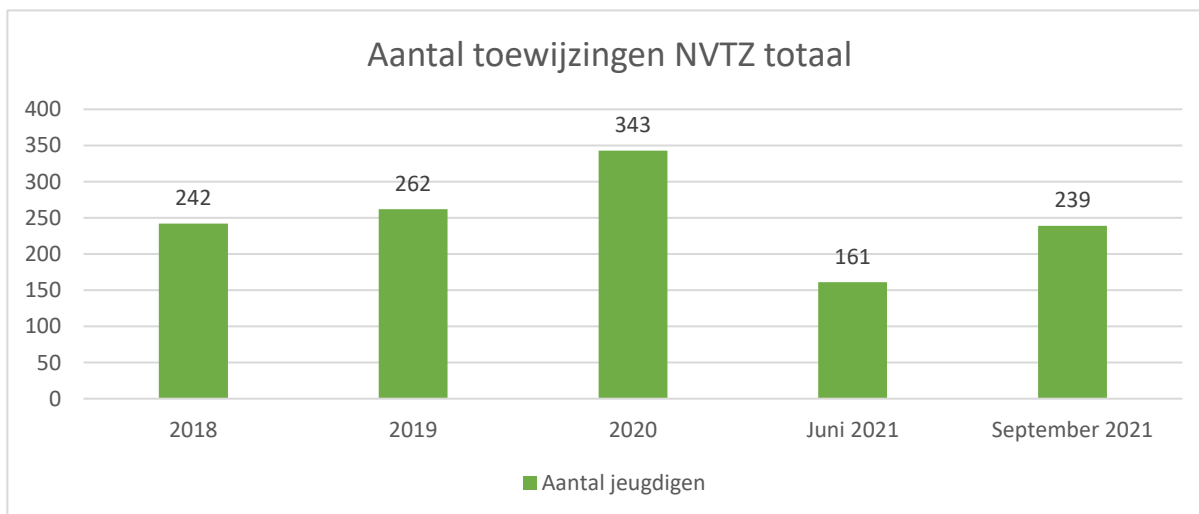
In de P&C en halfjaarlijkse bestuursrapportage over het sociaal domein wordt cijfermatig inzicht gegeven over de inzet van jeugdhulp in onze gemeente. Op dit moment laten de data zien dat het gebruik van jeugdhulp niet vermindert. De periode dat de jeugdigen hulp ontvangen neemt toe en de wachtlijsten en wachttijden (in de gehele jeugdhulpketen) nemen toe. Wel laat het aantal aanmeldingen voor jeugdhulp nog steeds een stabiel beeld zien. Verder neemt het aantal toewijzingen voor ondersteuning en begeleiding door een jeugdprofessional toe. En neemt het aantal toewijzingen en doorverwijzingen naar gespecialiseerde jeugdhulp (NVTZ) af.

Inzet begeleiding jeugdprofessionals

Bron: Informatieset toegang Jeugd d.d. 31 september 2021.

Inzet gespecialiseerde jeugdhulp

Bron: Dashboard Informatie Jeugd SAS Etten-Leur, 4 oktober 2021.

Een volledig beeld over de inzet van jeugdhulp is te vinden in de volgende bestuursrapportage sociaal domein begin 2022.

Wat gaan we doen?

Naast de data over het verbruik van de jeugdhulp gaan we ook de data over kwaliteit van de jeugdhulp gebruiken. Regionaal hebben we hiervoor de Kwaliteitsmonitor Jeugdhulp opgezet. Deze data zijn cruciaal, want het geeft aan hoe onze inwoners de jeugdhulp ervaren. De kwantitatieve en kwalitatieve data waarover we beschikken over onze CJG gaan we in samenwerking met de gemeente Etten-Leur structureel analyseren en daar acties aan koppelen. Deze acties pakken we op samen met de jeugdprofessionals en andere professionals. Dit betekent dat we op basis van data het beleid zullen gaan aanpassen. Ook gaan we door middel van data beter sturen op de kwaliteit van jeugdhulp.